

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/358694313>

Antroponimi kao svedočanstvo tradicionalnog i hrišćanskog u pripovetkama Laze Lazarevića

Article · January 2021

CITATIONS

0

READ

1

2 authors, including:

Sanja Miketic

University of Priština - Kosovska Mitrovica

14 PUBLICATIONS 1 CITATION

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Istraživanja srpskog jezika na Kosovu i Metohiji [View project](#)

ДРАГАН ЛИЛИЋ

ИЗМЕЂУ ЛИНГВИСТИКЕ И СТИЛИСТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ДРАГАН ЛИЛИЋ
ИЗМЕЂУ ЛИНГВИСТИКЕ
И СТИЛИСТИКЕ

КОСОВСКА МИТРОВИЦА

2021.

ГОЛУБ ЈАШОВИЋ, уредник
ДРАГАН ЛИЛИЋ Између лингвистике и стилистике

Издавач

*Филозофски факултет Универзитета у Приштини
с привременим седиштем у Косовској Митровици*

Главни и одговорни уредник издавачке делатности

Проф. др Звездан Арсић

Уредник

Проф. др Голуб Јашовић

Секретар редакције

Милица Дејановић, масм.

Редакција

Проф. др Недељко Богдановић, проф. др Чедомир Стојменовић, проф. др Јелица Стојановић,
проф. др Михајло Шћепановић, проф. др Станислав Станковић, проф. др Драгана Радовановић,
проф. др Марина Николић, проф. др Ана Јањушевић Оливери, проф. др Јелена Михајловић,
доц. др Сања Микетић Суботић

Рецензенти

Проф. др Љубисав Ђирић

Проф. др Веселинка Лаброска

Доц. др Таијана Трајковић

Лектура

Душан Стефановић

Техничка опрема

Бодан Станојевић

ИСБН

978-86-6349-170-0

Штампа

Graficolor, Краљево

Тираж

150

РЕЧ НА ПОЧЕТКУ

Проф. др Драган Лилић је свој радни век провео на Филолошком, односно Филозофском, факултету Универзитета у Приштини, где је завршио и основне студије и одбранио докторску дисертацију.

Професора Лилића познајем од 1981. године. Те године уписао сам студије на Катедри за српски језик и књижевност, а Драган Лилић је тада изабран за асистента на групи предмета који обухватају језичку синхронију.

На нашем факултету, па и на Катедри, раније није била пракса да се поводом одласка у пензију неког професора или каквог другог јубилеја објави зборник радова као што је то чињено у Нишу, Новом Саду или Београду.

Катедра за српски језик и књижевност Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици донела је одлуку и 2010. године објавила зборник радова посвећен проф. др Милосаву Вукићевићу. Године 2018. објављен је зборник радова Милорад Торац, педагог и научни радник, такође, у издању Филозофског факултета.

Почетком 2021. године Катедра за српски језик и књижевност Филозофског факултета упутила је предлог Наставно-научном већу и декану Факултета за објављивање зборника посвећеног професору Лилићу поводом његовог одласка у пензију. Наш предлог је прихваћен и послали смо тридесетак позивних писама колегама србистима и филолозима уопште који раде у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и Никшићу.

Ускоро су радови почели да пристижу. Примљена су двадесет и три рада од колега из Ниша, Београда, Краљева, Пожаревца, Скопља, Лепосавића и Рашке.

Милица Дејановић и Голуб Јашовић припремили су кратку биографију и библиографију радова Драгана Лилића, а Душан Стефановић је писао о доприносу професора Лилића проучавању српске лексике и терминологије.

Драган Лилић се током своје универзитетске каријере бавио стилистиком, фразеологијом, лексикологијом и лексикографијом, ономастиком и сродним дисциплинама, па су и радови припремљени за објављивање у овом зборнику углавном из тих научних области.

Најбројнији су радови који се баве дијалекатском лексиком и дијалектологијом. Пристигло је десет радова, чији су аутори Недељко Богдановић, Веселинка Лаброска, Татјана Трајковић, Љубисав Ћирић, Мирјана Илић,

Драгана Радовановић, Емилија Рецић Мирковић, Сандра Савић, Јована Мицић и Милица Ђукић. Из области синтаксе и стилистике стигло је пет радова, аутора Марије Запутил, Марије Рушпић, Србијане Чеперковић, Анице Вучинић и Јоване Николић, док су из области науке о именима писали Милица Дејановић, Ана Новаковић, Драгана Исаиловић, Голуб Јашовић и Југослава Ракић Младеновић и Сања Микетић Суботић у коауторском раду. Станислав Станковић писао је о контрастивној лингвистици.

На крају, желимо да захвалимо Управи Филозофског факултета, ауторима који су нам послали своје радове и рецензентима: проф. др Љубисаву Ђирићу и доц. др Татјани Трајковић из Ниша, као и проф. др Веселинки Лаброска из Скопља.

На Видовдан, 2021. године

Проф. др Голуб Јашовић

САДРЖАЈ

ГОЛУБ М. ЈАШОВИЋ, МИЛИЦА Ј. ДЕЈАНОВИЋ Биографија проф. др Драгана Лилића	1
НЕДЕЉКО Р. БОГДАНОВИЋ Лужница се у језик улива.....	9
АНИЦА М. ВУЧИНИЋ Временска реченица у збирци приповедака <i>Башића сљезове доје</i> Бранка Ћопића 21	
МИЛИЦА Ј. ДЕЈАНОВИЋ Лични надимци Врбештице.....	39
МИЛИЦА С. ЋУКИЋ Трагови дијалекатских типова у роману <i>Суштра сѹиже јосјодар I, II</i> Петра Сарића (Фонетски дијалектизми).....	53
МАРИЈА В. ЗАПУТИЛ Лингвистички и стилистички аспекти хипотаксичког устројства Домановићевих исказа	71
МИРЈАНА К. ИЛИЋ Лексика основних доја у <i>Речнику јовора Лужнице</i> Љубисава Ћирића.....	89
ДРАГАНА М. ИСАИЛОВИЋ Крушевац у народној поезији – Антропонимија и топонимија	97
ГОЛУБ М. ЈАШОВИЋ Оними у песмама Србољуба Митића	129
ВЕСЕЛИНКА Т. ЛАБРОСКА Функције партикуле би у граничним појасевима македонског и српског дијалекатског ареала.....	151
ЈОВАНА С. МИЦИЋ Ратарска лексика Сушице код Грачанице.....	163
ЈОВАНА С. НИКОЛИЋ Функционалност наслова поглавља у роману <i>Сеобе</i> Милоша Црњанског	177
АНА Д. НОВАКОВИЋ О ходонимима српског карактера у актуелној скопској урбанонимији.....	197

ДРАГАНА И. РАДОВАНОВИЋ	
Социолингвистички осврт: село Зупче (Ибарски Колашин) – Рефлекс јата и судбина финалних вокалских група.....	211
ЈУГОСЛАВА Г. РАКИЋ МЛАДЕНОВИЋ, САЊА Д. МИКЕТИЋ СУБОТИЋ	
Антропоними као сведочанство традиционалног и хришћанског у приповеткама Лазе Лазаревића	223
ЕМИЛИЈА Д. РЕЏИЋ МИРКОВИЋ	
Називи судова за кување и печење у призренско-јужноморавским говорима на Косову и Метохији	245
МАРИЈА М. РУШПИЋ	
Рекуренција као кохезивно средство у <i>Ex Pontu</i> Иве Андрића.....	257
САНДРА Г. САВИЋ	
Називи животиња у микропонимији Буцака.....	275
DRAGANA M. SPASIĆ	
The Analysis of Key Words in the Book What is Freedom	289
ДУШАН Р. СТЕФАНОВИЋ	
Драган Лилић као лексиколог	307
СТАНИСЛАВ Р. СТАНКОВИЋ	
За контрастивната анализа општ осврт.....	315
ТАТЈАНА Г. ТРАЈКОВИЋ	
Ка истраживањима урбаних варијетета у призренско-тимочкој дијалекатској области	327
ЉУБИСАВ Н. ЋИРИЋ	
Дијалекатски речник – довршеност посла	343
СРБИЈАНА Д. ЧЕПЕРКОВИЋ	
Функционални глаголи у саставу декомпонованог предиката у језику српске штампе.....	351

ЈУГОСЛАВА Г. РАКИЋ МЛАДЕНОВИЋ¹

Универзитет у Приштини са привременим седиштем
у Косовској Митровици, Филозофски факултет
Катедра за српски језик и књижевност

САЊА Д. МИКЕТИЋ СУБОТИЋ²

Универзитет у Приштини са привременим седиштем
у Косовској Митровици, Филозофски факултет
Катедра за српски језик и књижевност

АНТРОПОНИМИ КАО СВЕДОЧАНСТВО ТРАДИЦИОНАЛНОГ И ХРИШЋАНСКОГ У ПРИПОВЕТКАМА ЛАЗЕ ЛАЗАРЕВИЋА³

САЖЕТАК. У раду се говори о антропонимији у довршеним приповеткама Лазе Лазаревића. Извршена је семантичка анализа свих ексцерпираних примера. Овом анализом су обухваћена мушка и женска лична имена, презимена, хипокористици и надимци. Анализа је рађена са циљем да се прикаже веза између антропонима, с једне стране, и традиционалног и хришћанског у Лазаревићевим делима, с друге стране.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: Лаза К. Лазаревић, приповетке, антропоними, лична имена, презимена, хипокористици, надимци, семантичка анализа.

1. jugoslava.rakic@pr.ac.rs

2. sanja.miketic@pr.ac.rs

3. Рад је настао у склопу пројекта *Косово и Метохија између националној идентитетима и евроинтеграција* (47023), који у целини финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Књижевни опус Лазе Лазаревића, иако не тако обиман, оставио је снажне импресије на његове савременике. Припадао је оној групи писаца који нису живели за велике, општечовечанске идеје, већ је смисао постојања налазио у живљењу за друге. Примарно у његовом животу, што се одразило и на његово дело, било је све оно што има корене у пореклу, васпитању и патријархалној култури. Свака од његових приповедака оставила је дубок траг у српској књижевности, у времену кад су се појављивале, Лазаревићеве приповетке су представљале врло значајан догађај у српској књижевности и култури. Он се сматра творцем психолошке приповетке. Његове приповетке су га сврстале међу најбоље српске реалисте. Оне су пак у нашем илустративном материјалу означене следећим скраћеницама: *Први њуџ с оцем на јуџрење* (ППСОНЈ), *Школска икона* (ШИ), *У добри час хајдуци!* (УДЧХ), *На бунару* (НБ), *Верџер* (Вер), *Све ће њо народ њозлаџиџи* (СТНП), *Веџар* (Вет), *Он зна све!* (ОЗС) и *Швабица* (Ш). Грађа за овај рад преузета је из Лазаревићевих приповедака објављених у збирци под насловом *Дела*, у издању Матице српске и Српске књижевне задруге (1970).

О Лазаревићевом језику се говори као о типичном примеру језика српске књижевне епохе друге половине XIX века. Његов лексички корпус је коришћен у изради речника савременог српског језика. Индивидуални стил Лазе Лазаревића сматра се изразом доминантног обележја тог времена, када је, у ствари, долазило до промена у историјским и друштвеним условима (в. више у: Станојчић, 1973). Отуда смо у овом раду желели да испитамо које и какве антропониме Лазаревић користи у својим приповеткама, с обзиром на то да је у питању писац традиционалиста који је своје дело стварао у време српског друштвеног и културног преображаја.

СЕМАНТИЧКА АНАЛИЗА

ПРЕЗИМЕНА

У приповеткама је регистровано 36 презимена. Од тога само један метроним – *Маричић*, остало су патроними, односно презимена добијена од личних мушких имена и изведеница тих

имена. Највећи број патронима добијен је од имена грчког порекла (*Андрић, Васиљевић, Вилоћих, Ђенадић, Ђерић, Ђурић, Недић, Николић, Периновић, Појовић, Прокић, Теофиловић, Теовиловић*), мали број је хебрејског порекла – *Иванковић, Исаковић, Јеличић, Мијић*. Нека презимена су мотивисана:

- *зоонимима* – *Вукићевић, Вучећих* (зооним *вук* је оставио дубок траг у српској антропонимији, огроман број имена и презимена сложен је са *вук*, а постоји и самостално име *Вук*; у основи овог презимена је самостално име *Вук*)⁴, *Кошућих, Срнинић* (од назива животиња – *кошућа и срна*);
- *ѿојонимом* – *Сремчевић* (у основи је *Срем*);
- *фијонимом* – *Смиљанић* (*Смиљан*, домаће народно име изведено од назива цвећа – *смиље*);
- *еѿнонимом* – *Уричић* (у основи је *Ујар, Ујрин* – Мађар);
- *занимањем* – *Ковачевић* (у основи је занимање *ковач*);
- *надимком који носи ѿрејознаѿљиву одлику физичкој инвалидијеѿа* – *Глувић* (у основи је придев *ѿлув*).

Од презимена из других језика забележено је једно презиме албанског порекла – *Бурмазовић* (уп. Михајловић, 2002, стр. 126; Вавић Грос, 2011, стр. 272). Једно презиме је преузето из мађарског језика – *Кашанић*, од речи *кашана* која је позајмљена из мађарског језика, у преводу значи – војник (в. Михајловић, 2002, стр. 515). У основи презимена *Арнаућовић* налази се турцизам *Арнаућ*, настало је додавањем суфикса *-овић*. О етимологији овог презимена пронађени су различити подаци.⁵

Од презимена која у основи имају глагол у грађи је забележено само једно – *Пурешевић*, изведено од давно ишчезлог народног имена *Пура*, са глаголом *ѿуриѿи* у основи.⁶ Презиме *Бојичић* је изведено од *Бојан* (*Бојица*), старословенско име; име руског певача из IX века; значење – има неколико варијанти: 1) од аварског *bojan* – богат, имућан; 2) од словенске основе *бој* – бит-

4. У литератури се наводи да најстарији податак о презимену *Вукићевић* налазимо још 1429. године у Дубровнику, а *Вучећих* се појављује 1574. године, први пут у Морачи у Црној Гори (Михајловић, 2002, стр. 199, 213).

5. Шкаљић бележи да реч „Арнаут“ у турском језику означава Албанце или људе из Албаније, а сматра се да је та реч у турски језик дошла из грчког језика, и потиче од грчке речи „арнабитис“ (Škaljić, 1989). Богдановић наводи да се „Арнауташима“ зове српско и македонско становништво потурчено у подручју изложеном албанској експанзији – од Скадра до Охрида (Богдановић, 1985, стр. 94).

ка, борба; 3) хипокористик (од Богдан, Богољуб, Богосав) Бого – где је г замењено са ј, као у случајевима: мегдан–мејдан, Бого–Бојо (Вавић Грос, 2011, стр. 40). Михајловић пак објашњава порекло овог презимена од имена *Бојич*.⁷ Презимена: *Радојловић*, *Радуловић* и *Рајковић* изведена су од личних имена – *Радојло*, *Радул* и *Рајко*, која у основи имају *rag*-.⁸ Презиме *Сћојевић* је, претпоставља се, добијено од личног имена *Сћојид(л)ав*.⁹

Презимена су најчешће грађена суфиксом *-овић/-евић*, и то од присвојног придева имена које је у основи презимена. Грађена су, затим, и додавањем домаћег суфикса *-ић*. Презимена ексцерпирана из Лазаревићевих приповедака добијена су додавањем суфикса на основу или корен црквених имена, а такође су извођена од личних народних имена или од изведеница тих имена.

ЛИЧНА ИМЕНА

МУШКА ЛИЧНА ИМЕНА.

Од 65 личних имена колико је регистровано у приповеткама, 49 је мушких и од тога највећи број чине имена грчког порекла: *Аксентије*, *Андрија*, *Вилиј*, *Ђорђе*, *Јеројије*, *Крстиа*, *Лука*, *Насиас*, *Несћор*, *Никодије*, *Никола*, *Сћеван*, *Сћјејан*, *Танасије*, *Тодор*, *Тома*, *Трифун*; мањи број је хебрејског порекла: *Давид*, *Иван*, *Илија*, *Јеврем*, *Јован*, *Лазар*, *Мајија*, *Мојсило*; од латинских су забележена: *Маринко*, *Марко*, *Павао*, *Павле*.¹⁰ Једно је мотивисано зоонимом: *Тејреб*.

Осим црквених, велики број антропонима чине народна српска имена, од којих су добијена презимена и хипокористици. У

6. Вавић Грос наводи да је *Пурешев* изведено од *Пуреша*, а ово од давно ишчезлог *Пура*, које је изведено од глагола *пурити*; *пурити* је значило *печи*, а оно што се *пече* треба да добије *румену боју*; данас се углавном глагол употребљава да означи *печење клипова кукуруза – пурењака*. У савременом језику *зајпурити* значи *поцрвенети у лицу*. Значење: да дете буде *румено*, *преплануло*, да има „*здраву*” *боју лица* (Вавић Грос, 2011, стр. 109).
7. Презиме *Бојичић* настало је од личног имена *Бојич* са хронолошком потврдом из 1485. године (Михајловић, 2002, стр. 85).
8. О основи *rag*- и хип. основама: Стојановић, 2013, стр. 224.
9. Претпоставља се да су имена од основа *сћој-* и *сћан-* имала функцију да зауставе даље *раћање деце*, јер је било *породица* у којима су се *деца често раћала*, а *сиромаштво* је претило *глађу*, без обзира на то што је и *смртност* на другој страни *доносила несрећу* (Грковић, 1983, стр. 43).
10. У *Речнику личних имена код Срба* Милица Грковић даје објашњења о значењу и пореклу мушких личних имена која се појављују у приповеткама (Грковић, 1977).

творби мушких имена појављују се суфикси: *-ак* (*Вудак, Новак*), *-ан* (*Сћојан*), *-ен* (*Младен, Срећен*), *-ин* (*Војин*), *-ић* (*Маркић*), *-ица* (*Радојица*), *-иша* (*Сћаниша*), *-ко* (*Вељко, Живко, Јанко, Маринко*), *-оје* (*Блајоје, Радоје, Сћаноје*), *-ош* (*Милош*). Основе од којих су изведена мушка имена словенског порекла су: *блаї-, вид-, вој-, жив-, млад-, нов-, рад-, срећ-, сћан-, сћој-*, најфреквентнија је основа *рад-*. Име *Ненад* је настало од корена који се налази у глаголу *нагаїи се* са негацијом, као *Немил, Нерад* итд.¹¹ Име *Осћоја* је изведено од глагола *осћаїи*.¹² *Тјосав* је варијанта имена *Тихослав*.¹³

ЖЕНСКА ЛИЧНА ИМЕНА. У приповеткама је регистровано 16 женских личних имена. Од женских имена грчког порекла помињу се: *Иконија, Маја, Пеїрија, Селена*; хебрејског порекла су: *Ана, Анока, Јованка, Марија*.¹⁴ У творби женских имена забележени су домаћи суфикси: *-а* (*Сћевана*), *-ана* (*Мирјана*), *-ија* (*Пеїрија, Сћанија*), *-инка* (*Велинка*), *-ица* (*Милица*), *-ка* (*Илинка, Јованка, Милка, Радојка*); забележен је и један страни суфикс: *-ока* (*Анока*).

ХИПОКОРИСТИЦИ

Хипокористици представљају скраћене облике имена којима се оловљавају особе из милоште. Неки лингвисти их зову „милоштите и драгоснице“.¹⁵ Ове „лирско-емотивне“¹⁶ изразе писац углавном користи у дијалозима.

МУШКИ ХИПОКОРИСТИЦИ. У приповеткама Л. Лазаревића забележен је 31 мушки хипокористик. Највећи број мушких хипокористика изведен је од имена грчког порекла (*Арса, Арсен, Ђеро, Ђоза, Ђока, Ђокица*,

11. Поред овог објашњења (Грковић, 1977, стр. 145) налазимо и објашњење Загорке Вавић Грос која каже да је то старо српско име изведено од глагола у одричном облику, одн. трпни придев *ненадан, неочекиван*, са значењем: који је дошао на свет неочекивано (Вавић Грос, 2011, стр. 99).
12. Име је настало према *Сћанимир* и *Сћанислав* везивањем за глагол *осћаїи* (Грковић, 1977, стр. 152).
13. „Тумачење: 'да буде честит, човечан, тих, скроман, познат'. У народну ономастику укоренило се од давнина, што документују многи историјски споменици и средњовековни пописи становништва“ (Стевановић, 2014, стр. 282).
14. Уп. Грковић, 1977; Клајн и Шипка, 2011; Вавић Грос, 2011.
15. Зову се још и „имена од миља“ (Вавић Грос, 2011, стр. 13).
16. Експресивну лексику употребљену у приповедању овог писца карактеристичу управо ови лирско-емотивни изрази (Вуловић, 2010, стр. 19).

Иӣња̄ӣ, Мӣњар, Нинко, Пера, Перо, Прока, С̄ӣево, Тимо, Тривко, Трифко), мањи број је настао од имена хебрејског порекла (*Иво, Ика, Јеша, Јешица, Јова, Јово, Јоза, Јоле, Јоца, Мика, Мића, Миша*).¹⁷ Хипокористик *Сре̄ња* у основи је могао имати придев *сре̄њан* или именицу *сре̄ња*.¹⁸ Хипокористик *С̄њоко* је настао од имена *С̄њојимир* (*С̄њојко*) (Грковић, 1977, стр. 189), које је старо свесловенско име, сложено од *с̄њоја̄ӣи* и *мир*.¹⁹ Само један хипокористик је добијен од имена које у основи има етноним – *Ӯрица* (*Ӯтар, Ӯрин*).²⁰ Хипокористици су добијени додавањем хипокористичног *-а* и њему еквивалентног *-о* на скраћену именичку основу (Клајн, 2003, стр. 18), нпр. *Пера – Перо, Јова – Јово*. Забележен је и пример са наставком *-е* (*Јоле*), као и са наставком *-ица* (*Ђокица, Ӯрица*).

ЖЕНСКИ ХИПОКОРИСТИЦИ. У приповеткама су забележена четири женска хипокористика. Домаћи суфикс *-ица* јавља се у творби два женска хипокористика *Аница* (*Ан(а) + ица*) и *Марица* (изведено од корена имена *Марија* и датог суфикса – *Мар(и) + ица*). Хипокористик *Мара* је изведен од *Марија*, и четврти *С̄њана* добијен је од личног имена *С̄њанија*.

НАДИМЦИ

Имена од миља и надимци, иако и једна и друга могу бити хипокористична, разврстана су тако да се у прва, углавном, убрајају сва милозвучна, хипокористична имена дата из милости према неком, а у надимке се пак убрајају она имена која углавном имају негативну конотацију, призвук подсмеха и пруге (Лазаревић, 2001, стр. 145).

17. О постанку, пореклу и значењу мушких хипокористика види: Грковић, 1977.
18. „Т. Маретић мисли да је ово име настало од истог корена од кога и придев сретан и именица *сре̄ња*“ (Грковић, 1977, стр. 184). Према речима П. Стевановића (2014, стр. 268), „у погледу тумачења, једно од мишљења је да је основа сретан везана за придев сретан (да је једнака имену *Сре̄њко*), и друго, да је у питању веза са глаголом *срести* (најден, обретен). Разлика се прави због тога што именица *сре̄ња* раније није имала јасно одређено значење, него се разликовала „добра“ и „зла“ *сре̄ња*. Од позитивног значења настало је име *Сре̄њко*, док ће сретан пре припадати категорији имена из групе најден (нађен), обретен“.
19. Значење: да очува мир, да мир стоји, да буде ту (Вавић Грос, 2011, стр. 124).
20. Милица Грковић пише да је етноним узет за лично име, а назив потиче од турске синтагме *опо* (десет) + *гур* (стрелица) (Грковић, 1977, стр. 200).

МУШКИ НАДИМЦИ.	Од надимака са погрдним значењем, из наше грађе, издвојени су: <i>Зеленбаћ</i> – „као јед зелених очију“; <i>Замлаџа</i> – беспосличар, дангуба, неспретњаковић; <i>Приклајало</i> – особа која блебеће, у основи је глагол <i>приклајати</i> , <i>блебетиати</i> . Надимак <i>Злаџан</i> у основи има именицу <i>злаџо</i> , са значењем да буде драгоцен као злато. ²¹ Страног порекла је хипокористик <i>Бурмаз</i> , добијен од презимена <i>Бурмазовић</i> . ²²
ЖЕНСКИ НАДИМЦИ.	Од женских надимака регистрован је само један надимак страног порекла – <i>Цуја</i> .

АНТРОПОНИМИ КАО СВЕДОЧАНСТВО ТРАДИЦИОНАЛНОГ И ХРИШЋАНСКОГ ПРИСУТНОГ У ПИСЦУ

Лична имена, презимена и надимци имају своја значења која носе лепоту, традицију и духовност једног народа и једног језика. „Од примања хришћанства код Срба је постојао двојни фонд имена, народних (од словенских основа) и страних, махом календарских – хришћанских“ (Лазаревић, 2001, стр. 24). Антропоними забележени у довршеним приповеткама Лазе Лазаревића указују на чињеницу да је својим ликовима најчешће давао имена грчког и хебрејског порекла, дакле – црквена. Хипокористици су, углавном, извођени из њих. Та чињеница налази оправдање у његовој идеологији и животном уверењу, традиционалном и патријархалном васпитању, о његовој духовности. Наиме, Лазаревићево дело карактерише изузетно јака усмереност ка породици, прожета неизмерном љубављу. То осећање „стопиће се напослетку у једно његово филозофско животном уверење, сажето у познатој идеји о срећи да се живи за другога“ (в. Лазаревић, 1970, стр. 10). То је исконска, патриотска идеја по којој се срећа може остварити само кроз заједницу и у љубави са ближњима, дакле, колективни принцип тријумфује над индивидуалним. Лаза Лазаревић је „христијанизирао ме-

21. Милица Грковић даје објашњење да је име изведено од корена злат+ан (Грковић, 1977, стр. 96). Имена по металима, али и по камену и бисеру, давана су као заштитна имена, али поред заштитне улоге, у њима је била скривена жеља родитеља и кумова да дете понесе драгоценост која се крије у основи тог имена (Каменко, Златоје, Златица, Бисерка, Сребренка) (Грковић, 2004, стр. 48).

22. Постоји и самостално име од корена *бурма*; идентично је са именом Бурмаз албанског порекла (*bitrr* – човек, *vimadh* – велики), и један од момака кнеза Милоша звао се Бурмаз (Михајловић, 2002, стр. 126).

рила часног и поштеног у духу Божијих заповести“ (Ђорђевић, 2007, стр. 50).

На основу реченог закључујемо да је употреба антропонима веома јасна, сврсисходна. Црквена имена, која су забележена код највећег броја антропонима, кроз своја значења, кроз контекст њихове употребе, могу нас приближити функцији православлa у Лазаревићевим приповеткама. Реч је о суштинском у вери и православљу, а то су – покајање, преображај, молитва, вера у Бога и његово слављење (нпр. *Јован* – Бог је милостив; *Јероџије* – Богом освећен; *Лазар* – Бог је помоћ; *Маџија* – Божји дар; *Иконија* – икона, светачка слика; *Тима*, од *Тимоџије* – који поштује Бога; *Тодор* – Божји дар; итд.) (Грковић, 1977; Вавић Грос, 2011, стр. 16–20; Стевановић, 2014).

ИЛУСТРАТИВНИ МАТЕРИЈАЛ²³

ПРЕЗИМЕНА

Андрић (1) – „Јеси чуо, ти Рајковићу, ти Иванковићу, ти Јоване Бојичићу и ти Настасе *Андрићу*, ама зар ви мислите да ја не видим да сте и вас четворица у овом божјем дому?“ ШИ, 115.

Арнауџовић (2) – „Синоћ ме – вели – зову да читам молитву *Арнауџовићу*; кад ја тамо, а њему Срнинић прошцем сломио ребро [...]“ ШИ, 115.

Бојичић (1) – „Јеси чуо, ти Рајковићу, ти Иванковићу, ти Јоване *Бојичићу* и ти Настасе *Андрићу*, ама зар ви мислите да ја не видим да сте и вас четворица у овом божјем дому?“ ШИ, 115.

Бурмазовић (5) – „Поп таман да скочи још преко прага, а *Бурмазовић*, који је стајао са стране и не видећи попа, маче сјекиром по довратку.“ ШИ, 151.

„Извади двојнице иза појаса, па све ћурличе покрај *Бурмазовићеве* куће.“ НБ, 168.

Васиљевић (12) – „Он је се дружио, или управо наметао за пријатеља поручнику *Васиљевићу*, необично лепом и стаситом човеку [...]“ Вер, 185.

23. Уз антропониме представљене у илустративном материјалу у загради је дат преглед фреквенције сваке речи, преузет из фреквенцијског речника Браниславе Јелић, за приповетке обрађене у овом раду (Јелић, 2008, стр. 505–510).

- Вилоџић* (2) – „Сви се обредише ракијом, па онда нешто прошапуташе међу собом, и Нинко *Вилоџић* први уђе у собу гдје је дијете било и тури му под главу дукат.“ ШИ, 120.
- Вукићевић* (1) – „То је она пред којом се он негда хвалио како је с тиквама Иве *Вукићевића* препливао Саву [...]“ Вер, 190.
- Вучеџић* (1) – „Овај, вели, кад прочита писмо, отишао је с њиме и са Маром кући неког професора *Вучеџића*, и ту је Мару предао.“ ШИ, 135.
- Глувић* (6) – „Станоје *Глувић* стидљиво изађе напријед [...]“ ШИ, 119.
- Ђенагић* (3) – „Из сусједне авлије испаде с малом пушком старац Матија *Ђенагић* који је, веле, још под Милошем ратовао.“ ШИ, 148.
„Ја идем код Матије *Ђенагића*.“ НБ, 167.
- Ђерић* (6) – „Други пут Павао *Ђерић* води волове с празним колима.“ ШИ, 142.
- Ђурић* (1) – „Њих је, пак, предводио Ђокица Ђурић.“ ОЗС, 275.
- Иванковић* (1) – „Јеси чуо, ти Рајковићу, ти *Иванковићу*, ти Јоване Бојичићу и ти Настасе Андрићу, ама зар ви мислите да ја не видим да сте и вас четворица у овом божјем дому?“ ШИ, 115.
- Исаковић* (1) – „Тада Станоје *Исаковић* лупи сјекиром у врата.“ ШИ, 150.
- Јеличић* (1) – „Капетан, пак, по имену Танасије *Јеличић*, стајаше готово цео дан на једном месту, подбочивши се на сабљу.“ СЂТНП, 232.
- Кашанић* (69) – „У горњем челу тога друштва сеђаше поручик Васиљевић, а у доњем апотекар *Кашанић*.“ Вер, 201.
- Ковачевић* (1) – „Нико се с њим није дружио, осим једног Јеротија *Ковачевића* који га је заклањао и бранио.“ ШИ, 143.
- Кошутић* (6) – „Тај *Кошутић* тако је лепо и безазлено знао да прича пуно лудих прича о курјацима [...]“ Вер, 184.
- Маричић* (4) – „То је флаута – истакла се Ана; – г. *Маричић* свира врло дивно у флауту.“ Ш, 68.
„Ја ћу се удати за Вилипа *Маричића*!“ НБ, 168.

- Мијић* (1) – „Јоца *Мијић* завратио главу, пева песму *Леја наша домовино!* и тужи се што нико не уме да му секундује.“ Вер, 204.
- Недић* (8) – „Професор *Недић* преводи некаку беседу неког члана енглеског парламента.“ Исто.
- Николић* (1) – „Ја сам био с Радојем *Николићем* у лову, и кад се вратисмо, умијешасмо се и ми у народ.“ ШИ, 144.
- Периновић* (1) – „На уласку у кућу истрча пред њега собарица судије *Периновића*, која је Марију и послуживала, и предаде му једну цедуљу.“ Вер, 209.
- Појовић* (1) – „Па поштар Кошутић, који се пре звао *Појовић*, али му је сам г. министар на његову молбу дозволио да своје дотадашње презиме замени *својим фамилијарним именом Кошутић*.“ Вер, 184.
- Прокић* (1) – „Шта то? – рече Мојсило *Прокић*.“ ШИ, 123.
- Пурешевевић* (1) – „Какво је ово чудо? – рече Остоја *Пурешевевић*.“ ШИ, 140.
- Радојловић* (4) – „Ја ћу испричати своја сећања о чича-Ђорђу и све оно што ми је мати причала о њему, о Ђорђу *Радојловићу*.“ Вет, 253.
- Радуловић* (1) – „Кад је поп стигао у варош, прича Јанко *Радуловић* код кога купујемо со и што му је кућа до владичина двора, да је владика изишао пред врата и помагао попу да сиђе с кола, па му није дао ни руке, него се с њиме, вели, у лице пољубио.“ ШИ, 128.
- Рајковић* (1) – „Јеси чуо, ти *Рајковићу*, ти Иванковићу, ти Јоване Бојичићу и ти Настасе Андрићу, ама зар ви мислите да ја не видим да сте и вас четворица у овом божјем дому?“ ШИ, 115.
- Смиљанић* (6) – „За њим кмет, за кметом Аксентије *Смиљанић*, а за њим сви остали по реду и старјешинству, и сваки дарива дијете.“ ШИ, 120.
- Сремчевић* (1) – „На вратима која воде у авлију стоји написано облигатно *Срећна нова година*, итд., и испод тога *Илија! Сремчевић 14 јро: од-раки*.“ СЂТНП, 234.

Срнинић (1) – „Синоћ ме – вели – зову да читам молитву *Арнауџовићу*; кад ја тамо, а њему Срнинић прошцем сломио ребро [...]“ ШИ, 115.

Сџојевих (1) – „Знам ја да си ти на моби код *Сџојевихевих* била све уз њега, и то све село зна!“ УДЧХ, 161.

Теовиловић (1) – „На пошљедњој станици добијем новог коморцију, неког Илију *Теовиловића*, мога сељака.“ ШИ, 154.

Теофиловић (1) – „Али кад им мати умре, није нико више долазио да кука и плаче око директора; те онога дана, кад га пустише из апса, истераше га и из школе. Њега: Вучка *Теофиловића*.“ ОЗС, 277.

Уџричић (1) – „Можете мислити с каком сам радошћу примио *Уџричићеву* понуду да преноћим код њега.“ УДЧХ, 157.

МУШКА ИМЕНА

Аксенџије (8) – „*Аксенџије* са Станојем покуњио се, па се само примакоше постељи.“ ШИ, 124.

Андрија (2) – „Везао сам га за шљиву под прозором, а господарев га пандур чува... Ваш *Андрија*!“ УДЧХ, 164.

Блајоје (28) – „После Матије и Радојке још је члан кућевног савета најстарији син ђедин, *Блајоје*, отац Арсенов.“ НБ, 171.

„*Блајоје* казанџија – цео дан нестрпљиво ходаше: сваки час запиткиваше кога по штогод; обрташе се непрестано, као да га цела снага сврби па не зна одакле да се почне чешати [...]“ СЂТНП, 232.

Вељко (3) – „У кавани за столом у углу сеђаше бригадир *Вељко*, адвокат Нестор и управник купатила, и играху карата.“ Вер, 201.

Видак (79) – „Калфа *Видак* ишао једанпут по бакар на Саву, а она само овако – он опет тури главу међ’ ноге и испружи браду као да му је ђем у устима.“ СЂТНП, 238.

„Ја, као најстарији медицинар, усудио сам се дати му једну лекцију, после које ми је он претио да ће ме звати на дуел, на што му је *Видак* дуванџија – ударио шамар!“ Ш, 46.

„Томе *Видаку*, који је тада био калфа, тужили смо се и ми, и јадна њихова мати, и учитељ, па доцније чак и директор гимназије.“ ОЗС, 277.

Вилиј (4) – „Е, ја хоћу да убијем *Вилија* Маричића!“ НБ, 169.

Војин (2) – „Ту је камара сирчева, колача од пекмеза и тијеста, лепиња и погача, лонац с кајмаком, живих и пржених пилића, пастрме и толико *зауре* да би *Војин* четовођа рахат цијелу чету њоме нахранио.“ ШИ, 131.

Давид (1) – „Кажи газда-*Давиду* да ја иштем ракије.“ СЂТНП, 238.

Ђорђе (56) – „Пре двадесет година био је мој отац трговац на гласу и радио је ортачки с *Ђорђем* Радојловићем.“ Вет, 254.

Живко (13) – „Сви смо били заборавили да је на зиду у соби вишио онај други пиштољ *Живков*, који је хајдучима добро дошао.“ УДЧХ, 164.

Злајан (1) – „Велинка се заврати од смеха: – А што, *Злајане*? Хоћеш ти да је узмеш?“ НБ, 170.

Иван (1) – „[...] на сломљену ветрењачу под капијом иза које *Иван* пандур врло вешто истреса ону закључану кутију у коју се спуштају крајцаре за сиротињу.“ Вер, 192.

Илија (4) – „На пошљедњој станици добијем новог коморцију, неког *Илију* Теовиловића, мога сељака.“ ШИ, 154.

„Кума *Илију* је поштовао што може бити; и то је једини човек који му је смео рећи шта је хтео, и кога се мој отац чисто прибојавао.“ ППСОНЈ, 96.

„На вратима која воде у авлију стоји написано облигатно *Срећна нова година*, итд., и испод тога *Илија! Сремчевић 14 јро: од-раки*.“ СЂТНП, 234.

Јанко (114) – „Кад је поп стигао у варош, прича *Јанко Радуловић* код кога купујемо со и што му је кућа до владичина двора, да је владика изишао пред врата и помагао попу да сиђе с кола, па му није дао ни руке, него се с њиме, вели, у лице пољубио.“ ШИ, 128.

„Један, пак, гост ове бање јунак је ове приповетке. Чиновник, човек од тридесет година, именом *Јанко*.“ Вер, 186.

„И чујем шеталицу сата, и она као говори *Јан-ко! Јан-ко!*, и још нешто, али не знам шта.“ Вет, 267.

Јеврем (1) – „Нећу да описујем како је мој отац тада пуцао из цефердара на калфа- Јешу, и како је тај *Јеврем* био дамбадава три месеца у хапсу, нећу да... али не!“ Вет, 254.

Јероџије (4) – „Псује *Јероџије* што му на уста дође, и кад се он даде да га учи којеко ко није ни орао, ни копао.“ ШИ, 143.

Јован (1) – „Јеси чуо, ти Рајковићу, ти Иванковићу, ти *Јоване* Бојичићу и ти Настасе Андрићу, ама зар ви мислите да ја не видим да сте и вас четворица у овом дојем дому?“ ШИ, 115.

Крсиа (2) – „Али, каже мајка, откако се почео дружити с Мићом казначејем, *Крсиом* из Макевине улице, Олбректом апотекарром и још тамо некима, све се окрену и пође како не треба.“ ППСОНЈ, 99.

„Нађе се и некакав шаљивчина који наздрави *црквеној ѿоџадији*, али *Крсиа* Замлата истеже шамаром и састави га са земљом [...].“ ШИ, 117.

Лазар (2) – „Косово је поље гдје су Срби изгубили царство и гдје је погинуо српски цар *Лазар*.“ ШИ, 129.

Лука (2) – „Једном у сумраку угледа он новог пољака *Луку*; ухватио нечије свиње па гони у обор.“ ШИ, 113.

Маринко (4) – „Ево ти да купиш дувана! – рече *Маринко* магација и пружи му неколико дуката.“ СЂТНП, 243.

„Дотле је он говорио Вучку – Иди одмах код *Маринка* магације, па ћеш казати да сам ја казао... итд.“ ОЗС, 278.

Марко (4) – „Пошаљи – вели она – брже по Иконију *Маркову*.“ ШИ, 116.

„Одоше и оба практиканта с *Марком* столаром, свадивши се најпре с гостионичаром што им је точио још прошле среде отворено пиво.“ СЂТНП, 231.

Маџија (9) – „Бестрага му глава! Шта дижеш вику? – рече бунован *Маџија*.“ ШИ, 148.

„Лепо код њих ору три плуга без престанка; а кад трговци пођу лучити свиње, добро забрекне ћемер у *Маџије*.“ НБ, 167.

Милош (1) – „Из сусједне авлије испале с малом пушком старац Матија Ђенадић који је, веле, још под *Милошем* ратовао.“ ШИ, 148.

Младен (73) – „С друге пак стране, Катанић је био вајкадањи пријатељ *Младена*, Маријиног мужа, у чијој је кући одрастао послужујући још као ђак.“ Вер, 214.

Мојсило (2) – „Шта то? – рече *Мојсило* Прокић.“ ШИ, 123.

„И *Мојсило* илицар цеди лимун и струже со с кифле у ба-
зен.“ Вет, 253.

Насѿас (1) – „Јеси чуо, ти Рајковићу, ти Иванковићу, ти Јоване
Бојичићу и ти *Насѿасе* Андрићу, ама зар ви мислите да ја не
видим да сте и вас четворица у овом божем дому?“ ШИ, 115.

Ненад (2) – „Тај је чардак *Ненада* Ђерића, а у њега је син Павао,
момак за женидбу.“ ШИ, 145.

Несѿор (4) – „У кавани за столом у углу сеђаше бригадир Вељко,
адвокат *Несѿор* и управник купатила, и играху карата.“ Вер,
201.

Никодије (3) – „Отуд несрећни *Никодије* чак у наше село, па на
нашу кућу?“ УДЧХ, 163.

Никола (5) – „Моја мати зна шта то значи, и момче одмах дотр-
чи с полићем ракије, те га даје чича-*Николи*.“ Ш, 67.

„[...] тога и тога дана *йослала ме нана да куйим хлеба*, после:
оѿерали кочијаша Николу, здраво сам йлакао [...].“ Вер, 191.

Нинко (36) – „*Нинко* дохвати дијете руком испод мишке и при-
вуче га к себи, а коњи почеше касати.“ ШИ, 134.

Новак (1) – „*Новак* пандур дере се и одређује где ће ко да прите-
ра кола.“ ППСОНЈ, 106.

Осѿоја (2) – „*Осѿоја* богословац прича да се сад раставља са том
женом, јер га она тужи да је бије и злоставља.“ ШИ, 155.

Павао (14) – „Поседаше још њих неколико оружаних, а *Павао*
шиба коње да све врца крв.“ ШИ, 148.

Павле (33) – „*Павле* беше напред, ја одмах за њим; остали за на-
ма не знам како су ишли.“ ОЗС, 286.

Радоје (2) – „*Радоје* опали из двоцијевке.“ ШИ, 144.

Радојица (1) – „А кад му је *Радојица* Миличин казао да је Швабо,
хтео је да га убије [...].“ УДЧХ, 161.

Среѿен (2) – „*Среѿен* ћата иде с добошарем по вароши и чита да
се забрањује пуштати свиње по улицама.“ ППСОНЈ, 106.

„Сретоше и *Среѿена* камењара, који је по томе славан што
пије на дан четрдесет чаша воде и у хладном басену седи сва-
ки дан сат и по.“ Вер, 196.

- Сѿаниша* (2) – „За овом газда-*Сѿанишином*? – упитах ја.“ ОЗС, 296.
- Сѿаноје* (7) – „Митре, што не даш *Сѿаноју* ракију?“ ППСОНЈ, 96.
„Једног вечера сједи поп, кум Нинко и *Сѿаноје* Глувић у поповој авлији.“ ШИ, 122.
- Сѿеван* (1) – „Онда на силу одведе мисли на *Сѿевана* Аничина, како се дави у Сави и преврће очима [...]“ Вер, 193.
- Сѿејѿан* (2) – „*Сѿејѿану*, што иде у раскорак, презријева жито, а он још није пожњео.“ ШИ, 112.
- Сѿојан* (12) – „Момци шију гуњеве у својој одаји, а *Сѿојан* се извалио у сено па хрче као да је по ноћи.“ ППСОНЈ, 107.
„И воз већ као да хтеде да се крене, и *Сѿојан* Приклапало већ намигну на Цигане да свирају и на девојке да служе вином.“ ОЗС, 279.
- Танасије* (2) – „Капетан, пак, по имену *Танасије* Јеличић, стајаше готово цео дан на једном месту, подбочивши се на сабљу.“ СѿТНП, 232.
- Тејред* (1) – „То је била велика реткост, и ето тако се он смејао кад се десило штогод где би неки други развалио вилице да би се чуло у *Тејредову* механу.“ ППСОНЈ, 95.
- Тијосав* (2) – „Па *Тијосав* који у десној руци носи дренов штапић и њиме се поштапа [...]“ Ш, 67.
- Тогор* (1) – „Теча *Тогор* зовнуо је неколико својих пријатеља.“ ОЗС, 279.
- Тома* (1) – „Причао ми је после *Тома*, кум-Илијин син, да се мој отац с његовим затворио у једну собу, да су нешто дуго полако разговарали [...]“ ППСОНЈ, 108.
- Трифун* (3) – „Већ видим кочијаша *Трифуна*, узјахао на ђерам па истеже једну крављу кору.“ УДЧХ, 159.

ЖЕНСКА ИМЕНА

- Ана* (30) – „Од неко доба наша се преписка врзе само око *Ане*.“ Ш, 46.
- Анока* (39) – „Само што му се и кроз смех и кроз плач у нејасној слици показује *Анока*, и тако га чудно чупа за срце, да му се чини сад ће умрети.“ НБ, 169.

- Велинка* (7) – „Мало је он ту спавао, а *Велинка* упаде с лучем у руци да тражи нешто у качари.“ Исто.
- Иконија* (27) – „Дође и *Иконија*, а поша рече попу да изиђе, а сама оста с *Иконијом*.“ ШИ, 117.
- Илинка* (40) – „Видак се за коју годину помеша међ’ прве газде и једног дана јави се он за моју сестру од тетке, *Илинку* теча-Тодорову!“ ОЗС, 279.
- Јованка* (1) – „Ни главе не обрће да види шта раде деца, и због ње је *Јованкино* дете и упало у кречину.“ НБ, 174.
- Маја* (1) – „Моје је ножеве искухала моја баба *Маја*, те њима сад љушти кромпире и пори рибу.“ Ш, 92.
- Марија* (46) – „Тако се дијете крсти, и наденуше му име *Марија*.“ ШИ, 120.
 „Све је то *Марија* добро опазила, а још боље апотекар и поручик.“ Вер, 201.
 „После се сетим *Марије*, ах, те прве и једино истинске моје љубави!“ Вет, 269.
- Милица* (1) – „А кад му је Радојица *Миличин* казао да је Швабо, хтео је да га убије [...]“ УДЧХ, 161.
- Милка* (1) – „Него сам му ја и ова твоја снаха поручили да ћемо довече доћи да просимо за тебе његову Милку, па, ако то срећно свршимо, ласно ћемо се погодити за шишарку.“ ОЗС, 300.
- Мирјана* (1) – „Па казала је и *Мирјани* да је се довела из глади!“ НБ, 174.
- Петрија* (14) – „Хоћу ђедино шиљте, Радојкин узглавак, Благојев гудер, и хоћу ти, *Петрија*, што ти је брат на робији, да узмеш подупирачу, па да растераш кокошке с липе и да сву ноћ стојиш више мене.“ НБ, 178.
- Радојка* (12) – „Кад *Радојка* после све исприча ђеди, он се замисли, замисли.“ НБ, 172.
- Селена* (1) – „Па кажи ти, *Селена*!“ НБ, 174.
- Сџанија* (11) – „[...] *Сџанија* стоји у углу, бледа као крпа, и чисто не може да дође себи.“ УДЧХ, 163.

Сїевана (2) – „Да Бог да да ово све на добро изиђе! – рече баба *Сїевана*.“ ШИ, 131.

МУШКИ ХИПОКОРИСТИЦИ

Арса (1) – „Што да ја месим хлеб за цареву војску? Мени и мом *Арси* доста један!“ НБ, 173.

Арсен (29) – „*Арсена* самог поче подилазити некаква ватра; и би му врућина, и он се чуђаше како је то: [...]“ НБ, 169.

Ђеро (1) – „Па Никола *Ђеро* који сваки час долази мојој кући и пита: – Треба л' што за кућу?“ Ш, 67.

Ђоза (1) – „Па пијани *Ђоза* који ме је, кад сам о распусту био код куће, сто пута уверавао да је пијан [...]“ Исто, 67.

Ђока (6) – „А *Ђока* нам и сам већ узео причати о неком његовом својаку [...]“ Вет, 262.

Ђокица (9) – „Дао му сахат да се игра, а мој *Ђокица* окупио па гура оцу сахат у уста и дерња се из петних жила што он неће да отвори уста.“ ППСОНЈ, 95.

„*Ђокица*, који је увек био врло mudar цар и врло пажљив војсковођа, склони гро своје војске у кошару [...]“ ОЗС, 275.

Иво (1) – „То је она пред којом се он негда хвалио како је с тиквама *Иве* Вукићевића препливао Саву [...]“ Вер, 190.

Иињайи (1) – „А што је, море ваш дућан затворен? – запита ме *Иињайи* ћурчија, који у тај пар дође.“ ППСНЈ, 106.

Ика (1) – „*Ики* разбише главу, Маркића ударише у леђа тако да он поче плакати и напусти бојни ред, претећи да ће нас све сутра тужити професору.“ ОЗС, 276.

Јеша (2) – „Нећу да описујем како је мој отац тада пуцао из цефердара на калфа-*Јешу*, и како је тај Јеврем био дамбадава три месеца у хапсу, нећу да... али не!“ Вет, 254.

Јешица (5) – „Вучко се зграну, истеже шамаром и *Јешица* лупи главом о бадију са зејтином.“ ОЗС, 293.

Јово (4) – „Пред Туковом механом седео је *Јово* шаркијаш с његовим загушљивим гласом и песмом, крај које се само Србин топи.“ Ш, 67.

„Ено ти *Јове* карташа па гледај!“ ППСОНЈ, 100.

Јоца (1) – „Тривко извадио јагње, па виче: *Ходи, вруће!*, а пијани *Јоца* игра у једној барици.“ ППСОНЈ, 106.

Јоле (4) – „Писао ми, истина, његов друг *Јоле*, али ја сам заборавио.“ СЋТНП, 234.

Јоца (42) – „Томе је свему крив *Јоца* који нас је, кад нам је био у гостима, узео на око, па после и теби свашта надробио [...]“ Ш, 45.

„Сви су пажљиво гледали у *Јоцу* и одговарали му махом кратко, али не знам шта.“ Вет, 249.

„*Јоца* Мијић завратио главу, пева песму *Лејџа наша домовино!* и тужи се што нико не уме да му секундује.“ Вер, 204.

Мика (1) – „Одсада ће браца *Мика* овако да ради.“ Ш, 74.

Миџар (12) – „Поп *Миџар* повуче нашег попа за мантију.“ ШИ, 127.

„*Миџре*, тако ти бога, тако ти ове наше деце, остави се, брате, друговања с ђаволом.“ ППСОНЈ, 100.

Мића (13) – „Али, каже мајка, откако се почео дружити с *Мићом* казначејем, Крстом из Макевине улице, Олбректом апотекаром и још тамо некима, све се окрену и пође како не треба.“ ППСОНЈ, 99.

„Ту пре, кад је оно Срета ишао у Београд, а онај онај обешешак *Мићин* сакрио се за дирек, па пишти у кључ.“ СЋТНП, 237.

„Послије трчи по авлији, ваби кокоши, гледа како *Мићо* изгрће жар из пећи за хлеб, или како сусјед Ђерић прави страшило за птице.“ ШИ, 137.

Миша (6) – „*Мишо*, – рече она – то је све тако неишчекивано, да ја не знам шта да ти кажем.“ Ш, 91.

„Кажите, децо, господину да *Миша* није могао пре доћи – имао је посла.“ ППСОНЈ, 106.

„Чим изиђосмо из болнице, сретосмо нашег друга *Мишу* на фијакеру.“ Вет, 252.

Пера (1) – „Попустила му шина на точковима, а он нађе *Перу* ковача гдје седи пред крчмом [...]“ ШИ, 113.

Перо (2) – „Дође с њима још некакав *Перо* Зеленбаћ, некакав свињарски трговац који, веле, ради с Пештом.“ ППСОНЈ, 102.

- Прока* (5) – „Знам кад је отпустио *Проку* момка из службе.“ ППСОНЈ, 95.
- Срејџа* (1) – „Ту пре, кад је оно *Срејџа* ишао у Београд, а онај онај обешењак Мићин сакрио се за дирек, па пишти у кључ.“ СЂТНП, 237.
- Сџево* (1) – „Ево и ја дајем моју ћилибарску лулу. Вреди два дуката – рече *Сџево* практикант.“ СЂТНП, 243.
- Сџоко* (1) – „Ја, оче владику, што рекао неки стари поп *Сџоко*: кога сам крстио није се потурчио [...]“ ШИ, 127.
- Тима* (16) – „У тај пар плану из собе пушка; зрно скиде *Тими* шајкачу и зукну пут тавана.“ УДЧХ, 164.
- Тривко* (1) – „*Тривко* извадио јагње, па виче: *Ходи, вруће!*, а пијани Јоза игра у једној барици.“ ППСОНЈ, 106.
- Трифко* (1) – „[...] *џоџока суза и уздисаја* дубоких ко артески дугачких ко *Трифко* јекмегџија [...]“ Ш, 72.
- Ујрица* (2) – „У кућу уђе стари *Ујрица* са секиром, а млађи укућани шта је које докопало.“ УДЧХ, 163.

ЖЕНСКИ ХИПОКОРИСТИЦИ

- Аница* (1) – „Онда на силу одведе мисли на Стевана *Аничина*, како се дави у Сави и преврће очима [...]“ Вер, 193.
- Мару* (65) – „Лијепо пазе *Мару* у Глувићевој кући.“ ШИ, 121.
- Марица* (4) – „Иди *Марице*, остави ме... Ја сам пропао!“ ППСОНЈ, 109.
- Сџана* (2) – „Ја сам брзо промозгао и закључио да је овај човек онај *Тима*, *Швабо*, *Сџанин* дилбер!“ УДЧХ, 162.

МУШКИ НАДИМЦИ

- Бурмаз* (2) – „Мора бити – рече Арсен – да је *Бурмаз* здраво мазио!“ НБ, 176.
- Замлајџа* (1) – „Нађе се и некакав шаљивчина који наздрави *црквеној џоџаџи*, али Крста *Замлајџа* истеже шамаром и састави га са земљом [...]“ ШИ, 117.
- Зелендаћ* (5) – „И онда, а не знам зашто: Боже, убиј оног *Зелендаћа!*“ ППСОНЈ, 104.

Приклајало (2) – „И воз већ као да хтеде да се крене, и Стојан *Приклајало* већ намигну на Цигане да свирају и на девојке да служе вином.“ ОЗС, 279.

ЖЕНСКИ НАДИМЦИ

Цуја (11) – „И Јанко с госпођом и *Цујом* устаде и оде.“ Вер, 199.

ЛИТЕРАТУРА

- Богдановић, Д. (1985). *Књиџа о Косову*. Београд: САНУ.
- Богдановић, Н. и др. (2009). *Именослови српских љисаца*. Ниш: Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета у Нишу.
- Вавић Грос, З. (2011). *Презимена су чувари нашеј језика*. Нови Сад: Прометеј.
- Вујаклија, М. (2006). *Лексикон сѝраних речи и израза*. Београд: Просвета.
- Вуловић, Н. (2010). *Лексика у љриџовейќама Лазе К. Лазаревића*. Београд: Институт за српски језик САНУ.
- Грковић, М. (1977). *Речник личних имена код Срба*. Београд: Вук Караџић.
- Грковић, М. (2004). Историјски пут српског именослова. У: Љ. Суботић и др. (ур.), *Предавања из историје језика* (43–69). Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику.
- Ђорђевић, А. (2007). Православље као интелектуална и егзистенцијална драма. *Башџина*, 22, 49–61.
- Јелић, Б. (2008). *Речник љриџоведака Лазе Лазаревића*. Нови Сад: Матица српска.
- Клајн, И. и Шипка, М. (2011). *Име моје и џвоје*. Нови Сад: Прометеј.
- Клајн, И. (2003). *Творба речи у савременом српском језику, Друџи гео – суфиксација и конверзија*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Лазаревић, В. (2001). *Српски именослов*. Београд: Book, Marso.
- Лазаревић, Ј. (1970). *Дела*. Нови Сад – Београд: Матица српска – Српска књижевна задруга.
- Михајловић, В. (2002). *Српски љрезименик*. Нови Сад: Аурора.
- Станојчић, Ж. (1973). *Синџакса језика Лазе К. Лазаревића I: синџајмаџски односи*. Библиотека Јужнословенског филолога, Нова серија, књ. 4. Београд: Институт за српскохрватски језик САНУ.
- Стевановић, П. (2014). *Речник имена*. Београд: Завод за уџбенике.
- Стојановић, Ј. (2013). Лична имена словенског поријекла у старим српским поменицима. У: М. Радан (прир.), *Српско језичко на-*

слеђе на мултикултурном простору Банаћа: зборник радова са међународној научној скупи одржаној на Филолошком, историјском и теолошком факултету са Зајадној универзитету у Темишвару (218–239). Темишвар: Савез Срба у Румунији.

Šimunović, P. (2009). *Uvod u hrvatsko imenoslovlje*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.

Шипка, Д. (1998). *Основи лексикологије и сродних дисциплина*. Нови Сад: Матица српска.

Škaljić, A. (1989). *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*. Sarajevo: Svjetlost.

JUGOSLAVA G. RAKIĆ MLADENOVIĆ
University of Priština in Kosovska Mitrovica
Faculty of Philosophy
Department of Serbian Language and Literature

SANJA D. MIKETIĆ SUBOTIĆ
University in Kosovska Mitrovica
Faculty of Philosophy
Department of Serbian Language and Literature

Anthroponomastics of the short stories by Laza Lazarević

SUMMARY. The aim of this paper is to give the survey of anthroponyms from the finished short stories by Laza Lazarević. The authors of this paper excerpted all the surnames, male and female first names, nicknames and hypocoristics mentioned in 9 short stories the writer finished sorted them and gave the word formation and semantic analysis of them. These names of Lazarević's characters were chosen for a reason – they all show that this writer was very the patriarchal, traditional and inspired with christianism. Ever since the Serbs became Ortodox Christians, their anthroponyms were Serbian (with Slavic origin) and foreign, mostly Christian, and in Lazarević's short stories most dominant are those with Greek and Hebrew origin, related to Ortodox church. That is why names, surnames, and hypocoristics formed from them are usually connected to his ideology, traditional and patriarchal education, showing the Christian character of Lazarević as a man, a doctor and a writer. In this paper, all the anthroponymes are presented in the way of word formation, sorted by male and female names, male and female hypocoristics and surnames, with sentences from the short stories as examples.

KEYWORDS: Laza K. Lazarević, short stories, anthroponyms, first names, surnames, hypocoristics, nicknames, semantic analysis.